

tudi taki, ki so proti vsakemu popravljaju pristne vinske kapljice, naj si bo s sladkorjem ali s čim drugim. V zakonu se je vbrala nekaka srednja pot. Novi zakon namreč dopušča dodajanje sladkorja, toda le proti izrecnem dovoljenju politične oblasti. Ako bo deš hotel moštu dodati sladkorja, treba bo prositi poprej ekrajno glavarstvo in sicer potom županstva ali kmetijske podružnice. Lahko se za tako dodajanje oglasijo posamezniki ali cele občine, recimo v letih, ko je grozdje sploh slabo dozorelo. Kadar je pa vsled slabe letine prizadetih več okrajev, more deželna vlada dovoliti, da se zboljša pridelek s pomočjo sladkorja. Kdor bi prestopil to zakonsko določilo, se posebno strogo kaznuje, in sicer ne le z denarno kaznijo, ki znaša do 1000 K, ampak ob enem tudi z zaporom do enega meseca. Razun tega se ne sme tako vino, ki se je zboljšalo s pomočjo sladkorja, nikdar prodati pod imenom pristnega vina ali naravnega vina. Reči moramo, da so ta zakonska določila zelo trda, toda potrebna so v sedanjih časih, kajti prav s temi določili se bo najbolj oviralo umetno pomnoževanje vina in s tem vred odstranila tista konkurenca, ki jo delajo s sladkorjem pripravljena vina. Ko bi se na Francoskem o pravem času prepovedala poraba sladkorja v kletarstvu, bi bilo danes drugače po vinorodnih krajih južne Francije; tako je pa nastala prava prekucija, ker ne morejo ljudje svojega vina prodati tudi za slepo cepo ne; vse to pa spričo nepošteno konkurenco, ki jo delajo vinski trgovci po velikih mestih s svojimi poltavini. Važna za nas so v novem zakonu pa tudi določila o napravi petijota ali tropinskega vina. Zakon dopušča sicer napravo petijota za domačo rabo, toda treba ga je naznaniti pri županstvu in povedati, koliko se ga je naredilo. Zakon pa tudi zahteva, da nosi dotična posoda v kleti razločen napis, da je notri petijot. Kdor bi prestopil to določilo, se kaznuje z denarno globo do 200 K ali pa z zaporom do 14 dni. Slednjič so važna določila o vinskem nadzorovanju po kletih. Po novem zakonu se imajo namreč nastaviti posebni kletarski nadzorniki, ki bodo pazili na to, da se zakon izvaja in da se kaznuje vsak, kdor biravnal protizakonito. Vsaka dežela ima dobiti kletarskega nadzornika, ki bo imel pravico, pregledavati vinske kleti in nadzorovati ravnanje z vinom, kakor tudi vinsko kupčijo. Ti nadzorniki bodo seveda zapriseženi zaupniki vlade, sicer pa v besede pravem pomenu vinski tajniki. Ko stopi zakon v veljavo, hočemo ga natančneje razložiti.

Ali imam pravico do svojega roja, ki se vsede na tuj svet. Glede rojev in ubeglih domačih živali velja § 384. občnega drž. zak., ki slove: Domači čebelni roji in druge domače ter ukročeno živali niso predmet prostega lova, temveč ima lastnik pravico zasledovati jih na tujem svetu, vendar mora povrniti posestniku tega sveta nastalo škodo. V slučaju, da lastnik matičnega panja 2 dni ne zasleduje roja, ali da je ubegla domača žival 42 dni samodsebe izostala, jo more na skupnem zemljišču lastnik tega zase vzeti in obdržati.

Hmeljev škodljivec. Na Češkem dela posebno škodo na hmelju neka vrsta uši, katero imenujejo hmeljevo uš. Žival sedi na spodnji strani peres ali pa na poganjkih ter sesa s svojim dolgim rilčkom sok iz rastline. Lani je povzročilo ta živalica v nekaterih krajih na Češkem slabo letino. Letos so pa začeli hmeljarji škropiti hmelj s tobačnim ekstraktom, ki je najboljši pripomoček zoper te škodljivce. Na 100 l. vode vzamejo 1 klg. tobačnega ekstrakta in 1/2 ali 1 klg. mila.

Varujmo prašiče pred rudečico! To je klic, ki naj odmeva po vsih naših krajih, od vasi do vasi! Koliko škode nam je že povzročila ta pogubonosna bolezen! Vsako leto imamo z njo opraviti, zdaj tu, zdaj tam. Mnogo bi vedeli o tem povedati gospodarji, ki so bili prizadeti. Tudi lansko leto je napravila rudečica premnogim gospodarjem prav občutno škodo. In ker se prikaže ta bolezen le v poletju, ko nastopi vročina, je prav seklaj čas, da opozorimo naše gospodarje na vse, kar utegne odvrtači nevarno to bolezen od naših svinjakov. Ze to, da nastopi rubečica v poletnem času, ko je vroče, nam bodi prvi migljaj, kako je treba ravnati s prašiči, da se ne zatepe bolezen v svinjak. Varujmo prašiče

pred vročino! To je prvo, kar moramo našim gospodarjem na srce polagati. Skrbimo, da svinjaki ne bodo soparni in pregorki v poletnem času, ampak nasprotno, da bodo zavarovani kolikor mogoče pred vročino in da so zračni. To je prva in najvažnejša zahteva! Skrbimo za hlad in za čisti zrak, saj nas to primeroma najmanj stane. Čist zrak je zastoj, za hlad se da pa tudi skrbeti, če se količkaj brigamo za svojo štetince. Nič ni slabšega, kakor če morajo prašiči vročino trpeti. Zato pa skrbimo za potrebno senco v poletni vročini. Skrbimo za hlad pa tudi na način, da prašiče pridno kopljemo, in če to ni mogoče, da jih večkrat umivamo. Voda vpliva v tem času čudovito ugodno na dober počut in na zdravje prašičev. — Kakor je skrbeti za varstvo prašičev pred vročino, tako je skrbeti tudi za potrebno snago v svinjaku in zunaj svinjaka. Kaj mislite, da je to dobro, če se pari gnojnica in blato pred svinjakom? Ali menite, da je to zdravo, če pritiska solnce v gnoj, ki leži okrog svinjaka? Gotovo ne! To ni zdravo, ne dobro v poletni vročini. Pod svinjakom imajo biti trdna, nepremočna tla, skalnica naj se pa odteka tja, kamor spada, namreč v gnojnično jamo, ki more biti obzidana in pokrita. Gnoj sam naj se pa spravlja na gnojišče, kjer je prostor zanj. Okrog svinjaka pa bodi prostor ograjen, da se prašiči vanj spuščajo, da se ondi preskačejo, da rijejo in iščejo to, kar jim v svinjaku manjka. Te ograje, ki jih kaže z drevjem nasaditi, da so dosti senčne, naj pomagajo, da se prašiči kolikor mogoče njih naravi primerno preživljajo in utrjujejo. Pomanjkanje takih tekališč in neprestano bivanje v tesnih, zaduhtih in nesnažnih svinjakih je mnogo krivo, ako nam prašiči slabše vspevajo in raje bolehalo za rudečico. Paziti pa je tudi na to, kaj se poklada prašičem zdrava krma, kajti znano je, da se rudečica rada naleze po slabi in izprijeni krmi. Pazimo tedaj tudi na to stran, da ne delamo v svojo škodo kakih napak. Po naših krajih, kjer se toliko baranta s prašiči, moramo našim gospodarjem pa še nekaj na srce polagati. Pogostoma se zanese ta bolezen po tujih prašičih, po prekupejih itd. Uvažujmo to! Na semnju kupljene prašiče je imeti nekaj časa posebej, da jih lahko opazujemo, ali so zdravi ali ne. Če so živali količkaj sumljive, impti jih je toliko časa ločene. Ila se pripravimo o zdravstvenem stanju. — Dobro bi bilo, da bi se tudi pri nas vpeljalo cepljenje proti rudečici, kajti cepljenje je še najizdatnejše sredstvo proti tej bolezni. Ako se je že po drugih deželah toliko storilo za to cepljenje, zakaj bi se pri nas prav nič ne storilo!

Zahvala.

Odbora mariborske ženske in moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda izpolnita prijetno dolžnost, da se najiskreneje zahvalita vsem, ki so na katerikoli način sodelovali pri veliki svečanosti v mariborskem Narodnem domu dne 7. julija t. l. Osebito se zahvalita z vsem priznanjem in z neomejeno hvaležnostjo: častitim damam mariborskim, ki so s toliko vnemo in požrtvovalnostjo delovale v različnih sotorih, vrlim Rušanom za izbornu vprizoritev narodnega praznika pri Sv. Anehu, slavni mariborski Posojilnici za veledušno brezplačno prepustitev vseh prostorov Narodnega doma, slavnemu Trgovskemu klubu v Mariboru za osnovanje krasnoj vspelega Jugoslovanskega sejma, slavnemu češkemu klubu za sodelovanje, častitemu vodstvu otroškega vrtea pri šolskih sestrah v Mariboru za nepozabljivo in nad vse ginljivo otroško predstavo, slavnemu Mariborskemu Sokolu za spretno izvajanje prostih vaj, odličnim pevkam in pevcom, zlasti njihovemu neumornemu vodji in slavnemu konzorciju za njegovo izvenredno blagohotnost.

Velika svečanost je imela mogočni moralni pomen in celo povoljen gmočni uspeh; zato naj vse velespoštovane sodelovalke in sodelovalce napolnjuje presladka zavest, da so storili velezasluzno narodno delo.

Odbora obeh podružnic.

Najnovejše novice.

Katol. polit. društvo „Sloga“ v Ormožu, katero pa je dolgo časa že samo po imenu katoliško in se nahaja v popolni oblasti advokata dr. Omuleca, sklicuje za nedeljo shod v Ormož, na katerem hoče dr. Ploj priti svoje nedeljno ravnanje. Delal bo kakor dosedaj z — neresnico, ker drugače se ne more opravičiti. Sicer pa društvo „Sloga“ ni postavilo Ploja kandidatom, ni nič storilo za njegovo izvolitev in nima nobene pravice, soditi o Plojevem koraku. To pravico ima le „Kmečka zveza“ in ta je že sodila! Zna ilno je, da da dr. Ploj in katoliško društvo „Sloga“ tiskati svoje plakate tamkaj, kjer se tiska „Narodni List“ in „Dobrovina“.

V slovenskem klubu so vsi slovenski katoliško-narodni kmečki poslanci. V jugoslovanskem klubu so Hrvati in slovenski liberalci. Naši volilci so zahtevali, da se ne pridružijo poslanci „Kmečke zveze“ Robleku in Ježovniku, za to tudi niso šli v jugoslovanski klub. Dr. Ploj je zapustil tovarise v Slov. klubu ter šel k Hrvatom in liberalcem. Pravi, da iz rodoljubja! Ali mu niso slovenski tovariši Kmečke zveze bližji nego Hrvatim in liberalcem? Dr. Ploj se je proti mnogim izrazil, da ne gre več v klub z voditeljem katoliško narodne stranke dr. Susteršičem. Takaj tiči „rodoljubje!“

Romanje v Marjino Celje.

Romarji, ki se želijo voziti z vozom iz Au-Seewiesen v Marjino Celje (šest ur hoda) naj to željo naznanijo župniku Medvedu v Laporju.

Listnica uredništva.

Dobrna: Nazninite to zadevo odboru družbe duhovnikov, ker je stvar popolnoma stanovska. — Frankolovo: Prihodnjič! — Grobelno: Počakajmo, kaj bo rekla sodnija! — Ptui: Prihodnjič! — Slov. Bistrica: Porabimo prihodnjič! — Gornjevrata: Za to št. prepozno. — Jurklošter: Bomo poiskali rokopise in vam potem pisмено odgovorili! — Dol: Pride! Hvala! — Pišeece: Dopis nam ni popolnoma razumljiv, prosimo pojasnila! — Savinjska dolina, Mišinja: Prihodnjič!

Loterijske številke.

8. junija 1907.

LINC	25	12	89	72	10
TRST	6	56	58	51	90

Tržne cene

v Mariboru od 6. julija 1906.

Živila	100 kg	od		do	
		K	h	K	h
Pšenica		20	20	—	—
rž		17	—	—	—
ječmen		16	—	—	—
oves		15	50	—	—
koruza		16	75	—	—
proso		20	—	—	—
ajda		19	—	—	—
seno		4	40	—	—
slama		6	—	—	—
fižola	1 kg	—	24	—	—
grah		—	52	—	—
leča		—	44	—	—
krompir		—	8	—	—
sir		—	52	—	—
surovo maslo		2	40	—	—
maslo		2	60	—	—
špeh, svež		1	50	—	—
zolja, kisla		—	—	—	—
rep, kisla		—	—	—	—
mleko	1 lit.	—	20	—	—
ametana, sladka		—	79	—	—
„ kisla		—	84	—	—
zelje	100 glav	—	—	—	—
jajce	1 kom.	—	6	—	—

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta 19 v Medjatovi hiši, v pritličju, Dunajska cesta 19

sprejema: zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodb; in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode. — Pojasnila daje in sprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki. — Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

Glavno poverjeništvu za Spod. Štajersko in Koroško g. Avg Weixl, Maribor.

Edina domača zavarovalnica! — Svoji k svojim!

12 12-10